

Mjölby kommun, Arbetsutskott 2025-08-11

§ 112

Diarienummer: KS/2025:173

Motion - Avveckla Mjölby kommun som en Fairtrade city kommun

Bakgrund

Kommunfullmäktige uppdrog åt kommunstyrelsen den 17 juni 2025 att bereda motionen *Avveckla Mjölby kommun som en Fairtrade city kommun*.

Sammanfattning

Motionen är framställd av Moderaterna och Sverigedemokraterna som föreslår att:

- Mjölby kommun avvecklas som Fairtrade city kommun

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2025-07-31

Kommunfullmäktiges beslut 2025-06-17 / § 60

Muntlig information av kommundirektör.

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

1. Kommunstyrelsen ger kommundirektören i uppdrag att utreda motionen.

—

Beslutet skickas till
Akten

Kommunstyrelsens förvaltning

Datum 2025-07-31
Diarienummer KS/2025:173

Handläggare
Anton Jidskog

Kommunstyrelsen

Motion - Avveckla Mjölby kommun som en Fairtrade city kommun - Tjänsteskrivelse

Bakgrund

Kommunfullmäktige uppdrog åt kommunstyrelsen den 17 juni 2025 att bereda motionen *Avveckla Mjölby kommun som en Fairtrade city kommun*.

Sammanfattning

Motionen är framställd av Moderaterna och Sverigedemokraterna som föreslår att:

- Mjölby kommun avvecklas som Fairtrade city kommun.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2025-07-31

Kommunfullmäktiges beslut 2025-06-17 / § 60

Motion – Avveckla Mjölby kommun som en Fairtrade city kommun

Kommunstyrelsens förvaltnings förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen ger kommundirektören i uppdrag att utreda motionen.

—

Beslutet skickas till
Akten

Kommunstyrelsens förvaltning

Andreas Capilla
Kommundirektör

Mjölby kommun, Kommunfullmäktige 2025-06-17

§ 60

Diarienummer: KS/2025:173

Motion: Avveckla Mjölby kommun som en Fairtrade city kommun

Bakgrund

Sverigedemokraterna och Moderaterna har inkommit till kommunfullmäktie med en motion med rubriken: avveckla Mjölby kommun som en Fairtrade city kommun. Motionen är undertecknad av Runar Öhman (SD) och Lars-Åke Pettersson (M).

Beslutsunderlag

Motion från Sverigedemokraterna och Moderaterna, 2025-06-16

Beslut

1. Kommunfullmäktige godkänner att motionen får behandlas.
2. Kommunfullmäktige remitterar motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Akten

2025-06-15

Motion till Mjölby kommunfullmäktige

Avveckla Mjölby kommun som en Fairtrade city kommun.

Fairtrade är en global certifiering för livsmedels- och jordbruksprodukter. Idén bakom märkningen är att man ska bidra till goda arbetsvillkor och lyfta människor i utvecklingsländer ur fattigdom. I Sverige ägs märkningen gemensamt av LO och Svenska Kyrkan.

Sverigedemokraterna i Mjölby motionerade redan 2017 om att avveckla Mjölby kommun som en Fairtrade city kommun. Motionen bifölls av både Moderaterna och Liberalerna men avslogs av den dåvarande majoriteten. Motionen är i högsta grad aktuell då kritiken mot Fairtrade ökat samt att vi även ser andra kommuner lämna Fairtrade konceptet. Några exempel i vårt närområde är Boxholms och Söderköpings kommuner som 2016 valde att inte förnya sitt medlemskap och nu senast Linköpings kommun som 2023 avslutade sitt medlemskap i Fairtrade. Motivet för Linköping var dels ekonomiskt men även belastningsmässigt gentemot personalen. Man ansåg även att man nu kommit så långt att man istället arbetar in andemeningen med Fairtrade i det ordinarie hållbarhetsarbetet. Den här typen av anledningar kan även utläsas från andra kommuner som lämnat Fairtrade och vi från oppositionen tycker oss se en trend av att Fairtrade har börjat spelat ut sin roll.

Många studier visar på att konceptet heller inte fungerar. En rapport från Agrifood Economics Centre (2009) vid Sveriges lantbruksuniversitet och Lunds universitet menar att de minsta och fattigaste producenterna inte gynnas av Fairtrade certifiering och menar att vanlig handel har större möjligheter att lyfta fler människor ur fattigdom.

Forskare vid Harvard har i sin forskning (2013) visat att de allra fattigaste arbetarna vid Fairtrade certifierade kaffeplantager i Sydamerika inte tjänar någonting på certifieringen.

En annan studie från samma universitet (2014) menar att "rättvisemärkning gynnar arbetare lite eller inte alls". Studien pekar på att de som arbetar på Fairtrade certifierade producenter varken har bättre arbetsvillkor eller högre löner än arbetare hos producenter som inte är certifierade.

En statligt finansierad brittisk studie från University of London (2014) kom fram till att jordbruksarbetare på odlingar anslutna till Fairtrade varken har bättre lön eller arbetsvillkor än arbetare på andra odlingar, snarare tvärtom.

Forskare från Berkeley och University of San Diego har tittat på data över 13 år och kommit fram till att de ekonomiska vinsterna producenter har av att Fairtrade certifiera sin produktion äts upp av kostnaden för certifieringen, som vissa år är högre än premien Fairtrade betalar till odlarna. De menar att den långsiktiga vinsten att certifiera sig över tid är obefintlig osv.

Fairtrade själva bestrider givetvis kritiken.

Oaktat detta så ligger inte Fairtrade inom kommunens kärnuppgifter. Vi borde i stället kunna arbeta in lämpliga kriterier i vårt ordinarie hållbarhetsarbete och istället lägga skattepengar och personella resurser på kommunens kärnuppgifter.

Med ovan som bakgrund yrkar vi på att kommunfullmäktige beslutar att:

1. Mjölby kommun avvecklas som Fairtrade city kommun.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Runar Öhman', written in a cursive style.

Runar Öhman
Sverigedemokraterna i Mjölby

Lars-Åke Pettersson
Moderaterna i Mjölby